

**QORTI ĊIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tat-23 ta' Ottubru, 2017

Rikors Maħluf Numru 260/15LM

AMG Cold Stores Ltd; SM (Marketing) Ltd (C41560); Five Effs Import Co. Ltd (C20485); Gorg Borg (K.I. 622351M) u martu Miriam Borg (K.I. 261059M); Nazzareno Zammit (K.I. 795854M) u martu Rita Zammit (K.I.532753M); George Muscat (K.I.429749M); Anthony Mifsud (K.I.56047M); Alf Mizzi & Sons (Marketing) Limited ta' Zachary House, Industrial Estate, Marsa (C8692); Charlon Cutajar (K.I. 460882M); Anton Cassar (K.I. 210158M); Slais Company Limited (C2659)

vs.

[1] Bank of Valletta Plc;

[2] Dr Richard Galea Debono LL.D fil-vesti tiegħu ta' Kuratur fil-proċeduri ta' falliment fl-ismijiet "Falliment ta' Jonathan Pace vs. X" numru 585/13/JZM), għal kull interess li jista' jkollu fil-ligi

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Maħluf ipprezentat fit-18 ta' Marzu, 2015 mill-atturi **AMG Cold Stores Ltd., SM (Marketing) Ltd., Five Effs Import Co. Ltd., Gorg Borg u martu Miriam Borg, Nazzareno Zammit u martu Rita Zammit, George Muscat, Anthony Mifsud, Alf Mizzi & Sons (Marketing) Limited, Charlon Cutajar, Anton Cassar u Slais Company Limited** (minn issa 'l quddiem "l-atturi"), li ġie maħluf minn George Muscat, li jgħid kif ġej:

- 1. Illi r-rikorrenti huma kredituri tad-defunt Jonathan Pace u fil-fatt huma qegħdin jipparteċipaw qua kredituri fil-proċeduri għal falliment li l-istess Jonathan Pace kien intavola u ċjoè dawk fl-ismijiet "Falliment ta' Jonathan Pace -vs- X" (Rikors numru 585/13/JZM).*
- 2. Illi l-Bank intimat huwa wkoll wieħed mill-kredituri tal-imsemmi Jonathan Pace li qed jipparteċipa fl-imsemmija proċeduri. Il-kreditu tal-Bank intimat jikkonsisti essenzjalment f'faċilitajiet bankarji li kienu ngħataw mill-istess Bank lil Jonathan Pace.*
- 3. Illi Jonathan Pace ġie ddikjarat fallut mill-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili permezz ta' sentenza mogħtija fit-28 ta' Novembru, 2013, liema sentenza ddikjarat li Jonathan Pace huwa fallut b'effett mit-12 ta' Novembru, 2013.*
- 4. Illi fil-mori tal-istess proċeduri appuntu miet l-imsemmi Jonathan Pace.*
- 5. Illi fil-mori tal-proċeduri ta' falliment, waqt il-verifika tal-kreditu tal-Bank intimat – li saret wara l-mewt ta' Jonathan Pace – irriżulta li l-istess Bank intimat in konnessjoni mal-faċilitajiet bankarji minnu mogħtija lil Jonathan Pace – kien irrikjeda poloz ta' assigurazzjoni fuq ħajjet l-istess Jonathan Pace.*
- 6. Illi effettivament mix-xhieda mogħtija mir-rappreżentant tal-Bank intimat fis-seduta ta' nhar il-21 ta' Ottubru, 2014 irriżulta li Jonathan Pace kien fil-fatt ottempera ruħu mal-obbligazzjoni lilu imposta mill-Bank intimat u kien assigurat, iżda l-poloż inkwistjoni kienu "lapsed" peress li ma ġewx imħallsa.*
- 7. Illi minn xhieda mogħtija mir-rappreżentant ta' Citadel Insurance fis-seduta tas-19 ta' Jannar, 2015 irriżulta li:*

(i) *Jonathan Pace kellu erba' (4) poloz ta' assigurazzjoni ma' din il-kumpannija liema poloz kienu intiżi sabiex ikopru l-faciltajiet bankarji li huwa kellu mal-Bank intimat;*

(ii) *Dawn il-poloż kienu għadhom in vigore fl-12 ta' Novembru, 2013 u cjoè meta Jonathan Pace ġie ddikjarat fallut;*

(iii) *Il-pagament li kien imiss issir in konnessjoni mal-istess poloż kellu jsir fis-17 ta' Frar, 2014;*

(iv) *Citadel Insurance kienet permezz ta' ittra datata 14 ta' Marzu, 2014 infurmat kemm lil Jonathan Pace kif ukoll lill-Bank intimat li l-ħlas dovut fis-17 ta' Frar, 2014 ma kienx sar u li kien hemm perjodu ta' tletin (30) ġurnata "grace" entro liema seta' jsir il-ħlas mingħajr ebda konsegwenza.*

(v) *Permezz ta' ittra datata 11 ta' April, 2014 il-Bank intimat kien informa lil Citadel Insurance li huwa ma kellux ebda interess fl-imsemmija poloż u li l-pledge li kellu fuqhom kien ġie "discharged".*

8. *Illi mill-atti proċesswali jirriżulta li fl-inventarju tal-assi kompletat mill-kuratur fallimentari dawn l-imsemmija poloż ta' assigurazzjoni mhumiex inkluzi.*

9. *Illi sa fejn jafu r-rikorrenti, il-Bank intimat:*

(i) *ma ġabx a konjizzjoni tal-istess intimat kuratur fallimentari tal-eżistenza ta' dawn il-poloż. Lanqas ma jirriżulta li l-Bank intimat informa lill-kredituri l-oħra dwar l-eżistenza ta' dawn il-poloż;*

(ii) *ma infurmax la lill-kuratur fallimentari, la lill-kredituri l-oħra u lanqas lill-Qorti bil-fatt li l-poloż inkwistjoni ma kienx tħallas ir-renewal tagħhom;*

(iii) *lanqas ma nforma jew inkella b'xi mod ġab a konjizzjoni tal-kuratur jew tal-kredituri l-oħra jew tal-Qorti li Citadel Insurance kienet kitbet li l-poloż ma kienx sar il-ħlas relattiv għar-renewal;*

(iv) *żamm ukoll mistur li minn wara dahar kulħadd huwa kien kiteb lil Citadel Insurance fejn talab x'kien is-surrender value tal-istess poloż;*

(v) *żamm ukoll mistur il-fatt li Citadel Insurance kienet infurmat il-Bank intimat li poloż kienu għad jistgħu jiġu "revived" fi żmien sitt xhur.*

10. *Illi dan kollu ġara u kien qiegħed jiġri meta kienu in corso l-proċeduri ta' falliment imsemmija u meta kien raġjonevolment ċar u manifest, li anke jekk il-Bank intimat ma kienx interessat aktar f'dawn il-poloż għaliex ovvjament diġà kien għamel il-kalkoli tiegħu li kien hemm biżżejjed assi tal-imsemmi*

Jonathan Pace biex ikun sodisfatt il-kreditu tiegħu, li kien fl-interess tal-kredituri l-oħrajn li dawn il-poloż jithallsu, jew minnhom jew mill-kuratur biex ikun konservat kull rikavat li seta' jemani minnhom

- 11. Illi dan qiegħed jingħad fid-dawl tal-fatt li (a) tali poloż għalkemm mirhuna mal-Bank intimat kienu proprjetà tal-imsemmi Jonathan Pace u (b) li kif irriżulta mix-xhieda ta' Mark Lamb, għan-nom ta' Citadel Insurance, fiċ-ċirkostanzi tal-mewt tal-imsemmi Jonatahan Pace dawn il-poloż kienu jkunu realizzabbli fl-ammonti koperti mill-istess poloż.*
- 12. Illi effettivament għalhekk fid-dawl ta' dan kollu l-aġir tal-Bank intimat irriżulta li kien wieħed ta' preġudizzju serju għall-kredituri l-oħra u dan għaliex kif ġa suespost Jonathan Pace miet fil-21 ta' Awwissu, 2014 u f'dak il-mument allura l-poloż ma kienux in vigore, bil-konsegwenza li l-poloż ma setgħux jissarfu u dana għad-detriment tal-kredituri tad-defunt Jonathan Pace.*
- 13. Illi dan l-aġir tal-Bank intimat huwa aktar serju meta wieħed jikkonsidra li l-Bank intimat qed jivvanta ipoteki fuq il-proprjetà tal-imsemmi Jonathan Pace u li huma anterjuri għal dawk tal-kredituri.*
- 14. Illi għalhekk l-aġir tal-Bank intimat huwa mhux biss wieħed a detriment tal-kredituri għax naqas li javża li bħala kreditur ta' Jonathan Pace jinforma lill-partijiet kollha interessati, in primis lill-kuratur fallimentari, li mhux biss fl-elenku tal-assi ta' Jonathan Pace ma ġewx indikati l-imsemmija poloż ta' assigurazzjoni, iżda talli fl-ebda mument ma ġab a konjizzjoni tal-partijiet jew wisq anqas għibed l-attenzjoni tal-fatt li kien dovut il-ħlas għar-renewal ta' tali poloż.*
- 15. Illi għalhekk għalkemm il-Bank intimat kellu kull dritt li jirrinunzja għar-raham tal-imsemmija poloż, fid-dawl taċ-ċirkostanzi mhux biss kien non-kuranti għad-drittijiet tal-atturi iżda aġixxa 'lil hinn min kull dritt li kellu sa fejn jirrigwardaw dawn il-poloż meta naqas li jindikahom fil-kors ta' dawn il-proċeduri kemm lill-kuratur intimat, lill-kredituri, kif ukoll lill-Qorti.*
- 16. Illi b'riżultat ta' dan l-aġir fuq imsemmi tal-Bank intimat, l-assi tal-imsemmi defunt Jonathan Pace illum huma sostanzjalment inqas milli suppost kellhom ikunu.*

RAĠUNI TAT-TALBA

Illi r-rikorreni flimkien mal-Bank intimat huma kredituri tad-defunt Jonathan Pace u fil-fatt huma qegħdin jipparteċipaw qua kredituri fil-proċeduri għal falliment li l-istess Jonathan Pace kien intavola u ċjoè daww fl-ismijiet “Falliment ta’ Jonathan Pace - vs - X” (Rikors numru 585/13/JZM).

Illi Jonathan Pace ġie ddikjarat fallut b’effett mill-12 ta’ Novembru, 2013 mill-Onorabli Prim’ Awla tal-Qorti Ċivili permezz ta’ sentenza mogħtija fil-28 ta’ Novembru, 2013.

Illi fil-mori tal-imsemmija proċeduri ta’ falliment, waqt il-verifika tal-kreditu tal-Bank intimat – li saret wara l-mewt ta’ Jonathan Pace – irriżulta li l-istess Bank intimat in konnessjoni mal-faċilitajiet bankarji minnu mogħtija lil Jonathan Pace – kien irrikjeda poloz ta’ assigurazzjoni fuq ħajjet l-istess Jonathan Pace u effettivament mix-xhieda mogħtija mir-rappreżentant tal-Bank intimat irriżulta li Jonathan Pace kien fil-fatt ottempera ruħhu mal-obbligazzjoni lill-imposta mill-Bank intimat u kien assigurat, iżda l-poloż in kwistjoni kienu “lapsed” peress li ma ġewx imħallsa.

Illi mill-atti proċesswali jirriżulta li fl-inventarju tal-assi kompletat mill-kuratur fallimentari dawn l-imsemmija poloz ta’ assigurazzjoni ma humiex inkluzi.

Illi sa fejn jafu r-rikorreni, il-Bank intimat ma infurmax la lill-kuratur fallimentari, la lill-kredituri l-oħra u lanqas lill-Qorti bil-fatt: (i) tal-eżistenza ta’ dawn il-poloż; (ii) li l-poloż inkwistjoni ma kienx tħallas ir-renewal tagħhom; (iii) li Citadel Insurance kienet kitbet li l-poloż ma kienx sar il-ħlas relattiv għar-renewal; (iv) żamm ukoll mistur li minn wara dahar kulħadd huwa kien kiteb lil Citadel Insurance fejn talab x’kien is-surrender value tal-istess poloż; (v) żamm ukoll mistur il-fatt li Citadel Insurance kienet infurmat il-Bank intimat li poloż kienu għad jistgħu jiġu “revived” fi żmien sitt xhur.

Illi effettivament għalhekk fid-dawl ta’ dan kollu l-aġir tal-Bank intimat irriżulta li kien wieħed ta’ preġudizzju serju għall-kredituri l-oħra u dan għaliex kif ġa suespost Jonathan Pace miet fil-21 ta’ Awwissu, 2014 u f’dak il-mument allura l-poloż ma kienux in vigore, bil-konsegwenza li l-poloż ma setgħux jissarf u dana għad detriment tal-kredituri tad-defunt Jonathan Pace.

Illi għalhekk l-aġir tal-Bank intimat huwa mhux biss wieħed a detriment tal-kredituri għax naqas li javża li bħala kreditur ta' Jonathan Pace jinforma lill-partijiet kollha interessati, in primis lill-kuratur fallimentari, li mhux biss fl-elenku tal-assi ta' Jonathan Pace ma ġewx indikati l-imsemmija poloz ta' assigurazzjoni, iżda talli fl-ebda mument ma ġab a konjizzjoni tal-partijiet jew wisq anqas ġibed l-attenzjoni tal-fatt li kien dovut il-ħlas għar-renewal ta' tali poloz.

Illi fid-dawl taċ-ċirkostanzi l-Bank intimat mhux biss kien non-kuranti għad-drittijiet tal-atturi iżda aġixxa 'lil hinn min kull dritt li kellu sa fejn jirrigwardaw dawn il-poloż meta naqas li jindikahom fil-kors ta' dawn il-proċeduri kemm lill-kuratur intimat, lill-kredituri, kif ukoll lill-Qorti.

Illi b'riżultat ta' dan l-aġir fuq imsemmi tal-Bank intimat, l-assi tal-imsemmi defunt Jonathan Pace illum huma sostanzjalment inqas milli suppost kellhom ikunu.

Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża.

TALBIET

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija l-atturi qegħdin bil-qima jitolbu lil dina l-Onorabbli Qorti, prevja kull dikjarazzjoni opportuna:

(1) Tiddikjara illi l-Bank intimat bl-aġir tiegħu fuq imsemmi u senjatament għall-poloż fuq imsemmija, ikkawża preġudizzju serju għaliex l-ammonti mertu tal-poloż imsemmija ma għadhomx effettivament realizzabbli.

(2) Tillikwida l-ammonti li kienu jkunu realizzabbli taħt il-poloż fuq imsemmija okkorrendo b'opera ta' periti nominandi u konsegwentement.

(3) Tordna u tikkundanna għalhekk lill-Bank intimat sabiex fi żmien qasir u perentorju jqiegħed f'idejn u fil-pussess tal-Kuratur intimat fuq imsemmi ammonti ekwivalenti għal dak li kienu jkunu realizzati bis-saħħa tal-poloż

imsemmija b'konsegwenza tal-mewt ta' Jonathan Pace, u/jew indipendentement minn tali mewt.

(4) Fin-nuqqas li l-Bank intimat jagħmel dak lilu ordnat fit-talba preċedenti, tawtorizza lir-rikorrenti sabiex jieħdu dawk il-mizuri kollha neċessarji, inklużi dawk li jottjenu kull mandat esekuttiv opportun, fost oħrajn iżda mhux biss, dak ta' sekwestru, biex jikkonstrigju lill-Bank intimat joqgħod għal dak lilu ordnat u/jew li jipprelevaw mill-assi tal-istess Bank intimat, l-ammonti fuq imsemmija bl-intiza ċara li tali ammonti jitqiegħdu fil-pussess u f'idejn tal-Kuratur intimat biex jiformaw parti mill-assi u patrimonju tad-defunt bankarott Jonathan Pace.

Bl-ispejjeż u bl-imgħaxijiet skont il-liġi kontra l-Bank intimat li minn issa huwa ngunt għas-subizzjoni

Rat ir-Risposta Maħlufa tas-soċjetà konvenuta **Bank of Valletta p.l.c.** (minn issa 'l quddiem "is-soċjetà konvenuta") li giet ipprezentata fil-15 ta' April, 2015, u maħlufa minn Joseph Caruana debitament awtorizzat, li permezz tagħha eċċepiet is-segwenti:

- 1. Illi, preliminarjament, l-azzjoni attriċi hija irrita, nulla u inammissibli, stante illi fil-proċeduri tal-falliment, tali rimedju mhuwiex mogħti, bil-Liġi.*
- 2. Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, imma dejjem in via preliminari, it-talba tal-atturi hija waħda intempestiva, stante illi sal-lum, huma għadhom ma ġewx aġġudikati kredituri fil-proċeduri ta' falliment.*
- 3. Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, l-atturi ma għandhomx interess ġuridiku li jressqu din il-kawża, stante illi fil-proċeduri ta' falliment huwa il-Kuratur illi jista' jipproċedi biex jikkawtela pretensjonijiet ta' attiv tad-debitur, u mhux il-kredituri.*
- 4. Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, l-azzjoni attriċi hija ġuridikament u fattwalment infondata, stante li Jonathan Pace ġie iddikjarat li kien fallut fit-12 ta' Novembru, 2013, u kwalsiasi somma li setgħet tiġi rikavata taħt polza ta'*

assigurazzjoni fuq il-ħajja, kienet tiġi rikavata wara l-istess perijodu u mhux fid-data tal-istess falliment.

5. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, l-azzjoni attriċi hija waħda infondata fil-fatt u fid-dritt, stante illi il-Bank konvenut ma kellu l-ebda obbligu illi iġedded l-istess polza ta' assicurazzjoni, imma biss se mai, il-fakoltà ji jagħmel dan a spejjeż unikament tiegħu, liema spejjeż huwa ċar li ma jkunux risarcibbli għaladarba inkorsi wara il-bidu tal-proċediment tal-falliment.*
6. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, l-azzjoni attriċi hija waħda infondata fil-fatt u fid-dritt, stante illi l-Bank konvenut ma kellu l-ebda obbligu legali li jagħti xi informazzjoni lill-kuratur tal-falliment waqt il-formazzjoni tal-inventarju tal-attiv liema obbligu jinkombi unikament fuq id-debitur;*
7. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, l-azzjoni attriċi hija waħda ġuridikament u fattwalment infondata u bażata fuq l-antiguridiku, stante illi hija imsejsa unikament fuq argument col senno del poi (with hindsight). Huwa ċar illi bl-ebda mod ma kien mistenni illi id-debitur Jonathan Pace, li kien fl-aqwa ta' saħħtu fl-età ta' wieħed u tletin (31) sena kien ser jiffaċċja mewt ħesrem u anke li kieku il-kuratur fallimentari jew il-kredituri kienu jafu bl-eżistenza tal-poloż tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja fil-perijodu meta kien qed jiġi formulat l-inventarju u ċjoè qabel Ġunju 2014 ħadd ma kien ser joħroġ bis-suġġeriment li tali poloż jibqgħu jiġu imġedda.*
8. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, mhux minnu illi il-bank naqas milli jinforma xi attiv lill-Kuratur tal-falliment, u dan kemm peress illi poloż ta' assicurazzjoni ma kienux parti mill-attiv fit-12 ta' Novembru, 2013 kif ukoll anke peress illi, fl-ewwel opportunità illi kellu biex jixhed il-bank stqarr il-pożizzjoni dwar l-istess poloż ta' assicurazzjoni. Anzi s-soċjetà bankarja eċċipjenti tippreċiża li minbarra t-tliet poloż ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja ta' Jonathan Pace mas-soċjetà Citadel Insurance p.l. c. kienu ukoll jeżistu erba' poloż ta' assikurazzjoni fuq l-istess ħajja mas-soċjetà Middle Sea Valletta Life Assurance Company Limited. Is-soċjetà bankarja konvenuta ma għandha xejn x'taħbi f'dan ir-rigward u dejjem imxiet fil-proċeduri ta' falliment skont il-liġi.*
9. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, l-azzjoni attriċi hija msejsa fuq l-antiguridiku u hija għalhekk ġuridikament u fattwalment infondata stante illi kull wieħed mill-atturi seta', hekk jekk dehrlu, jikkawtela il-posizzjoni tiegħu bil-ħruġ ta' polza ta' assicurazzjoni fuq il-ħajja tad-debitur Jonathan Pace meta ikkonċeda xi*

forma ta' kreditu lill-istess debitur, u dan in-nuqqas ma jistax jiġi addossat fuq is-soċjetà bankarja konvenuta.

10. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, il-Bank aġixxa fil-limiti proprju tal-Liġi u fid-drittijiet tiegħu fil-qies li jmiss u għalhekk it-talba attriċi hija ukoll ġuridikament u fattwalment infondata (qui suo iure utitur neminem videtur damnum facere.)*
11. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, il-Bank la ikkawża xi danni u lanqas ebda preġudizzju ieħor lill-atturi u għalhekk it-talbiet kollha attriċi għandhom jiġu respinti.*
12. *Illi, subordinatament u mingħajr ebda preġudizzju, il-Bank ma għandu l-ebda obbligu li jqiegħed fil-pusses tal-Kuratur fallimentari xi somma ta' flus.*
13. *Illi, dwar il-fatti kif esposti fir-Rikors Ġuramentat, dawn huma kontestati u l-atturi għandhom iġibu, ħlief għal dak dikjarat fil-paragrafi tnejn (2), tlieta (3) u erbgħa (4), u l-atturi hekk jidhrilhom għandhom jissostanzjaw dak illi qed jallegaw fl-istess premessi.*
14. *Illi, l-esponenti jaf bil-fatti fuq imsemmija di scientia propria u ġie awtorizzat biex jagħmel din ir-Risposta Ġuramentata.*

Rat ir-Risposta Maħlufa tal-konvenut **Kuratur tal-Falliment** ta' Jonathan Pace, **Avukat Dott. Richard Galea Debono** (minn issa 'l quddiem "konvenut Kuratur tal-Falliment") li giet ippreżentata fis-17 ta' April, 2015, li biha eċċepixxa:

1. *Illi huwa jirrimetti ruħu għall-ġudizzju tal-Onorabbli Qorti, salv li jkun jista' jikkontrolla il-provi li jinġiebu permezz ta' kontro-eżami, u li jagħmel dawk is-sottomissjonijiet li jistgħu jkunu ta' siwi għan-nom tal-massa tal-kredituri.*
2. *Illi l-massa tal-kredituri li huwa jirrappreżenta m'għandhiex teħel spejjeż minħabba li l-aġir ilmentat ma kienx fl-operat tal-istess massa tal-kredituri.*

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Rat id-dokumenti li ġew esebiti in atti.

Semgħet ix-xhieda prodotti mill-partijiet.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-atturi u tas-soċjetà konvenuta.

Rat il-verbal tal-udjenza tad-19 ta' Mejju, 2017 fejn il-kawża tħalliet għal-lum għas-sentenza.

Il-kwistjoni bejn il-partijiet

L-atturi u s-soċjetà kovenuta huma lkoll kredituri fi proċeduri ta' falliment ta' Jonathan Pace¹, illum mejjet. L-atturi saru jafu li l-konvenut Bank of Valletta p.l.c. kellu miżmuma għandu bħala rahan għall-faċilitajiet bankarji li kien ikkonċeda lil Jonathan Pace, diversi poloz ta' assigurazzjoni, li s-soċjetà konvenuta ma kinitx infurmat bihom lill-atturi, li ma ġewx imġedda mis-soċjetà konvenuta minkejja li nġhatat diversi opportunitajiet biex tagħmel dan u illum dawn il-poloż m'għadhomx realizzabbli aktar għall-benefiċċju tal-massa tal-kredituri. L-atturi għalhekk qegħdin jitolbu li jiġu likwidati l-ammonti li kien ikunu realizzabbli taħt il-poloż u li s-soċjetà konvenuta tkun ikkundannata tqiegħed somma ekwivalenti f'idejn il-kuratur tal-falliment. L-atturi qegħdin jallegaw illi s-soċjetà konvenuta ma ssalvagwardjatx dawn il-poloż għax kienet

---

¹ Rikors Numru 585/2013JZM.

moħħha mistrieħ li hemm assi biżżejjed tad-debitur Jonathan Pace biex jiġi sodisfat l-kreditu tagħha in vista tal-ipoteki li għandha registrati favur tagħha s-soċjetà konvenuta li jippregradwawha fuq il-kredituri ordinarji. Min-naħa tagħha s-soċjetà konvenuta ressqet diversi eċċezzjonijiet preliminari, fosthom dik dwar l-inammissibilità u l-intempestività tal-proċeduri odjerni u tan-nuqqas ta' interess ġuridiku tal-atturi f'dawn il-proċeduri. Inoltre s-soċjetà konvenuta ssostni li ma kellha l-ebda obbligu illi jgħedded l-imsemmija poloz ta' assigurazzjoni, imma biss *semmi* l-fakoltà li tagħmel dan a spejjeż unikament tagħha u għalhekk ma kkawżat ebda danni lill-attur u m'għandhiex tigi kkundannata tqiegħed ebda somma ekwivalenti f'idejn il-kuratur tal-falliment. Min-naħa tiegħu l-kuratur tal-falliment irrimetta ruħu għall-ġudizzju tal-Qorti u qed jikkontendi li m'għandux jeħel spejjeż tal-proċeduri minħabba li t-talbiet mhumiex fil-konfront tiegħu.

Provi u riżultanzi

L-atturi pprezentaw kopja tad-digriet ta' din il-Qorti kif diversament preseduta (JZM) tal-11 ta' Ġunju, 2015 fil-Proċeduri ta' Falliment ta' Jonathan Pace dwar il-verifika tal-kredituri², li fosthom hemm l-atturi odjerni u s-soċjetà konvenuta Bank of Valletta p.l.c. L-atturi esebew ukoll kopja taċ-ċertifikat tal-mewt ta' Jonathan Pace li miet ta' 31 sena fil-21 ta' Awwissu, 2014.³

---

² A fol. 25 sa 40.

³ A fol. 125.

Xehdet **Dr Ylenia Micallef Grimaud**⁴, rappreżentanta tal-MSV Life p.l.c. li kkonfermat li Jonathan Pace kellu sitt poloz mal-MSV Life p.l.c.⁵, li m'għadhomx fis-seħħ. Ix-xhud tgħid illi dawn il-poloz kienu kollha mirhuna jew *assigned* lill-Bank of Valletta p.l.c. Ix-xhud tgħid li huma javżaw lill-bank meta jiskadu l-poloz għax ikun hemm sena fejn jistgħu jerggħu jiġu riattivati billi jithallas il-*premium* jekk il-bank ikun interessat li jagħmel dan. Dawn is-sitt poloz kienu: 1. Polza AP021171 *life assurance* fuq Jonathan Pace li skadiet fl-1 ta' Frar, 2014, u li kienet mirhuna lill-BOV sal-11 ta' April, 2015 għal somma assigurata ta' **€5,823**, u *premium* ta' €72.70 fis-sena; 2. Polza FP437379 *life assurance - loan protection plan* fuq Jonathan Pace li skadiet fl-1 ta' Frar, 2014, u li kienet *assigned* lill-BOV sal-11 ta' April, 2014, għal somma assigurata ta' **€99,100**, u *premium* ta' €155.63 fis-sena; 3. Polza FP443779 *life assurance - loan protection plan*, fuq Jonathan Pace li skadiet fl-1 ta' Diċembru, 2014, li kienet mirhuna lill-BOV bejn is-27 ta' Frar, 2009 sad-19 ta' Novembru 2038, għal somma assigurata ta' **€44,000**, u *premium* ta' €129.98 fis-sena; 4. Polza FP447511 *life assurance - protection plan* fuq Jonathan Pace li skadiet fl-1 ta' Ġunju, 2014, u li kienet mirhuna lill-BOV bejn it-28 ta' April, 2009 sas-27 ta' April, 2048, għal somma assigurata ta' **€70,000**, u *premium* ta' €231.89 fis-sena; 5. Policy FP450114 *life assurance - protection plan* fuq Jonathan Pace li skadiet fl-1 ta' Settembru, 2013, li kienet mirhuna lill-BOV bejn it-28 ta' Settembru, 2009 sal-11 ta' Settembru, 2013, għal somma assigurata ta' **€186,500**, u *premium* ta' €362.36 fis-sena; 6. *Life assurance - free cover policy* FP472344 fuq Jonathan u Melanie Pace għas-somma ta' €10,000 li però ma kinitx mirhuna lill-bank. Dr Micallef Grimaud spjegat li *protection plan* tkun

---

⁴ A fol. 42 sa 46.

⁵ A fol. 48 sa 53.

polza fuq il-ħajja u *loan protection plan* tkun mirhuna lill-bank bħala garanzija għas-self.⁶

Xehed ukoll **Victor Farrugia**⁷ rappreżentant ta' MSV Life p.l.c. li spjega li għandhom komunikazzjoni elettronika mal-BOV u intermedjarji oħrajn li tissejjaħ *policy enquiry tool* li żzomm lill-bank agġornat awtomatikament bl-*istatus* ta' kull polza li jkollhom magħhom. Din it-*tool* ilha fis-seħħ mill-2006 u ħadet post il-komunikazzjoni manwali. Dwar il-poloż imsemmija fix-xhieda tal-avukat Micallef Grimaud, ix-xhud spjega li meta tkun skadjet l-aħħar ġurnata għall-ħlas tal-*premium*, jingħataw 30 ġurnata *grace period* biex jithallas il-*premium*. Wara li tgħaddi sena minn meta kellu inizjalment jithallas il-*premium*, il-polza tiskadi, iżda xorta f'dik is-sena tista' timtela *revival declaration* fejn il-klijent jiddikjara li saħħtu għadha tajba u l-kumpannija tal-assigurazzjoni tikkunsidra jekk għandhiex tirravivaha. Ix-xhud jgħid illi wara tnax-il xahar il-polza tmur *out of force* u ma tistax terġa' tiġi riattivata. Ix-xhud ikkonferma li apparti s-sistema awtomatika, fir-rigward ta' erbgħa mill-poloż intbagħtet ukoll *e-mail*. Ix-xhud jgħid li ma jidhirx li l-bank kien irrisponda.

In kontroezami Victor Farrugia⁸ kkonferma li dawn il-poloż kienu *life policies* u kellu jsir ħlas taħt il-polza f'każ biss li jmut il-*policy holder*, Jonathan Pace. Il-ħames poloż mirhuna lill-BOV ma kinux jimmaturaw u għalhekk jiskadu jekk jieqaf il-*cover* għax ma jithallasx il-*premium*. Ix-xhud spjega wkoll li *lapsed* tfisser li tkun għaddiet sena li ma jkunx tħallas il-*premium*, u allura jekk polza tkun skadjet fl-1 ta' Frar, 2014, ifisser li ma tħallasx *premium* fl-1 ta' Frar, 2013

---

⁶ Peress li dawn kienu kollha *life policies*, dawn kienu rializzabbli biss fil-każ ta' mewt tal-assigurat.

⁷ *A fol.* 62 sa 68.

⁸ *A fol.* 253 sa 258 u 260 sa 262.

u kieku Jonathan Pace miet fit-2 ta' Frar, 2013 ma kien isir ebda ħlas lill-bank. Ix-xhud spjega wkoll li sena wara li l-polza tkun *lapsed* tiġi *out of force* li lanqas jistgħu jikkunsidraw li jerggħu jirriattivawha anki jekk timtela *r-revival declaration*. Ix-xhud ippreċiża li polza tiġi *out of force* sena u xahar wara li ma jithallasx il-*premium* minħabba t-30 ġurnata *grace*.

Xehed ukoll **James Portelli** r-rappreżentant tas-soċjetà Citadel Insurance⁹, li spjega li kellhom erba' poloz skaduti maħruġa f'isem Jonathan Pace u/jew il-mara tiegħu. Fuq tlieta mill-poloz kellhom nota mill-BOV fejn jingħad li l-bank ma baqagħlux interess fihom. Il-polza l-oħra skadiet u kienu kitbu lill-klijent dwarha. Ix-xhud jgħid li l-erbgħa *life policies* kienu mirhuna lill-BOV, tnejn *level term* fis-sens li s-somma assicurata tibqa' l-istess u tnejn *decreasing* fis-sens li s-somma assicurata tonqos kif jonqos is-self. L-erba' poloz kienu: 1. Polza LT61000466 - *level term protection plan, policy holder* Jonathan Pace li kienet għall-perjodu 22 ta' Settembru, 2011 sat-22 ta' Settembru, 2030 - somma assicurata **€50,000**, u *premium* €115.75 fis-sena. Fit-30 ta' Mejju, 2012 Citadel Insurance p.l.c. irċeviet nota mill-BOV li m'għadux aktar interessat f'dik il-polza; 2. Polza DT65001965 – *loan protection plan (decreasing term), policy holders* Jonathan u Melanie Pace li kienet għall-perjodu 11 ta' Frar, 2011 sas-17 Frar, 2025 - somma assicurata **€50,000**, *premium* €69.88 fis-sena. Fil-11 ta' April, 2014 Citadel Insurance p.l.c. irċeviet nota mill-BOV li m'għadux aktar interess f'dik il-polza; 3. Polza LT61000379 – *level term protection plan, policy holder* Jonathan Pace għall-perjodu mis-17 ta' Frar, 2011 sas-17 ta' Frar, 2048 - somma assicurata **€105,000**, *premium* €369.43 fis-sena. Fil-11 ta' April, 2014 Citadel Insurance p.l.c. irċeviet nota mill-BOV li m'għadux aktar interessat f'dik il-polza; u 4. Polza DT65002469 - *loan protection plan (decreasing term)*,

---

⁹ A fol. 69 sa 74 u 128 sa 130.

policy holder fuq Jonathan Pace. Ix-xhud jgħid li din il-polza skadiet u huma nnotifikaw lill-klijent u kkuppjaw lill-bank bl-istess ittra li jekk ma jisimgħux mingħandhom se jqisu l-polza bħala *lapsed* u dan kien f'Ottubru 2013 – somma assicurata **€50,000**¹⁰, u *premium* €69.88 fis-sena. Huma kienu joħorgu *renewal notice* qabel mal-polza tiskadi li kienet tintbagħat lill-klijent, jigifieri lil Jonathan Pace, imma qal ukoll li kienu jibagħtu *standard e-mail* lill-bank jekk ma jitħallasx il-*premium*. Ix-xhud jgħid li meta tiskadi d-data għall-ħlas tal-*premium* kienu jagħtu xahar *grace* u wara tliet xhur¹¹ sugġett għal dikjarazzjoni ta' *good health* min-naħa tal-klijent. Ix-xhud jgħid li sax-xahar *grace*, il-*premium* dejjem seta' jibqa' jitħallas minn min ikollu r-raham favur tiegħu. Ix-xhud ippreżenta wkoll ir-*reminders* li huma bagħtu lill-klijent kif ukoll fir-rigward ta' tlieta mill-poloż fuq imsemmija, kopji tar-risposti tal-BOV.¹²

Ġiet esebita wkoll ix-xhieda ta' **Mark Lamb**, rappreżentant tas-Citadel Insurance¹³, li kien xehed fil-proċeduri tal-falliment ta' Jonathan Pace, fejn kien semma l-poloż inkwistjoni. Lamb kien xehed illi l-perjodu li kienu jagħtu wara x-xahar *grace period* biex tkun tista' tiġi riattivata l-polza f'każ li assigurat jiddikjara li għadu b'saħħtu, kien ta' sitt xhur¹⁴ u mhux tliet xhur kif stqarr Portelli.

Ġie esebit l-affidavit ta' **Marvin Sapiano** li hu l-*credit manager* tas-soċjetà attriċi **Alf Mizzi & Sons (Marketing) Limited**¹⁵ fejn ikkonferma li kien jattendi

---

¹⁰ A fol. 75 sa 82 bid-dettalji tal-*policies* a fol. 83 sa 123.

¹¹ A fol. 129

¹² a fol. 131 sa 140

¹³ A fol. 182 sa 192

¹⁴ A fol. 185

¹⁵ A fol. 148 u 149.

għall-Proċeduri tal-Falliment ta' Jonathan Pace – Rikors numru 585/2013JZM, u jgħid li hu jew is-soċjetà fejn jaħdem ma kinux jafu li kien hemm poloz ta' assigurazzjoni ta' Jonathan Pace miżmuma bħala rahan mill-Bank of Valletta, ħlief meta xehed rapprezentant tal-bank f'dawk il-proċeduri fil-21 ta' Ottubru, 2014. Jonathan Pace kien iddikjarat fi stat ta' falliment fit-28 ta' Novembru, 2013¹⁶. Fil-fatt dak iż-żmien kienu saru jafu bil-poloż maħruġin minn Citadel Insurance p.l.c. Huma saru jafu bil-poloż maħruġin minn MSV Life biss mir-Risposta Maħlufa tas-soċjetà konenuta fil-proċeduri odjerni, u jgħid li lanqas kienu jafu li dawn il-poloż illum għalqu u li l-bank ma gēddidhomx bħala garanzija għad-djun li kellu miegħu Jonathan Pace.

L-atturi l-oħrajn kollha pprezentaw *affidavits* f'dan is-sens, liema fatti joħorgu wkoll minn dak li xehed ir-rapprezentant tas-soċjetà konvenuta fil-21 ta' Ottubru, 2014¹⁷ u anki mit-tmien premessa fir-Risposta Maħlufa tas-soċjetà konvenuta. L-affidavits ipprezentati mill-kredituri l-oħrajn huma ta' **Pierre Galea** direttur ta' **Five Effs Import Company Limited**, ta' **Nazzareno Zammit**, ta' **Gorg Borg**, ta' **Mark Philip Bezzina** direttur tas-soċjetà **SM (Marketing) Limited**, ta' **Anthony Mifsud**, eżeċitanti l-kummerċ taħt l-isem A & A Mifsud Beef & Pork Distributors, ta' **George Muscat**, ta' **Ray sive Raymond Falzon** direttur ta' **Slais Company Limited**, ta' **Gordon Spiteri** direttur ta' **AMG Cold Stores Limited** u ta' **Charlon Cutajar** impjegat fil-ħanut Pickles Butcher.¹⁸

Xehed ukoll il-Kuratur tal-falliment ta' Jonathan Pace, **I-avukat Richard Galea Debono**¹⁹ li qal li gēie maħtur kuratur fit-28 ta' Novembru, 2013 u stqarr li

¹⁶ Kopja tad-digriet tal-falliment mogħti fit-28 ta' Novembru, 2013 *a fol.* 155 sa 159, fejn Jonathan Pace gēie ddkjarat fallut b'effett mid-data ta' 12 ta' Novembru, 2013.

¹⁷ Liema xhieda gēiet esebita tliet darbiet f'dawn il-proċeduri *a fol.* 274 sa 282, 310 sa 318 u 328 sa 335.

¹⁸ Rispettivament *a fol.* 151, 161 sa 162, 164 sa 165, 167 sa 168, 171, 173, 177, 179 u 247.

¹⁹ *A fol* 152 u 153 u 386 u 387.

huwa kien staqsa fil-kors tal-proċeduri tal-falliment lil Jonathan Pace jekk kellux xi poloz tal-assigurazzjoni u Pace kien qallu li għandu xi haġa favur itfal, iżda ma infurmah b'xejn speċifiku. Ix-xhud jgħid li meta kkorrisponda ma' Jonathan Pace u mal-avukat Dr Zammit Maempel, ħadd minnhom ma wieġbu. Ħadd ma qallu li kien hemm xi poloz tal-assigurazzjoni u sema' biss bil-poloż mirhuna lill-BOV meta xehed rappreżentant tal-Bank of Valletta fil-proċeduri tal-falliment.

Dr Galea Debono jgħid li sar jaf dwar il-poloż meta kienet qed tingħata x-xhieda quddiem il-Qorti fil-proċeduri tal-falliment u xi ħadd mill-kredituri li kellu din l-informazzjoni, ġabha għall-attenzjoni tal-Qorti. Dr Galea Debono jgħid illi meta l-BOV intervjena fil-proċeduri tal-falliment, dan ma pprovdieu l-ebda taġrif dwar il-poloż u lanqas li l-bank kien irrinunzja għall-pleġġ li kellu fuqhom.

In kontroezami²⁰ Dr Richard Galea Debono jgħid li hu bħala kuratur ma għamel ebda indaġini dwar il-poloż tal-assigurazzjoni u sar jaf bihom meta xi ħadd xehed dwarhom quddiem il-Qorti. Mistoqsi jekk meta l-Qorti fil-proċeduri tal-falliment kienet qed tisma' lill-kredituri dwar il-*proof of debts*, kienx l-ewwel darba li kull kreditur kellu ċ-ċans jixhed quddiem il-Qorti, Dr Galea Debono wieġeb li *insurance policy* jikkunsidraha bħala *asset* u l-fallut Jonathan Pace kellu jinfurmah biha, xi haġa li dan naqas li jagħmel. Jekk kienx obligu tal-Bank of Valletta li jinfurmah mill-ewwel bil-poloż, Dr Galea Debono qal illi dwar dan ma jistax jesprimi opinjoni u jħalli dan għad-deċiżjoni tal-Qorti.

---

²⁰ A fol. 386 sa 389

L-atturi esebew ukoll kopja tar-relazzjoni tal-avukat Richard Galea Debono bħala Kuratur tal-falliment ta' Jonathan Pace²¹ datata 3 ta' Marzu, 2016, dwar il-pregradwazzjoni tal-kredituri u minn fejn jirriżulta li l-Bank of Valletta kellu kreditu fl-ewwel grad waħdu ta' **€380,000** u wara persuna oħra li kellha kreditu ta' €103,000 fit-tieni grad, il-Bank of Valletta kellu fit-tielet grad waħdu kreditu ta' **€319,350.42**, qabel il-kredituri l-oħrajn kollha inkluż l-atturi f'din il-kawża.

Is-soċjetà konvenuta esebiet affidavit ta' **George Cassar White**²², *Senior Relationship Manager* mas-soċjetà konvenuta, li jispjega li fis-27 ta' Ġunju, 2013 il-BOV irċieva notifika li fis-17 ta' Ġunju, 2013 Jonathan Pace kien issottometta fil-Qorti dikjarazzjoni ta' falliment. Il-Bank of Valletta ddecieda li jwaqqaf il-ħlas tal-*premia* tal-assigurazzjonijiet u *standing orders* biex ma jkomplix jikber id-debitu fuq il-kontijiet ta' Jonathan Pace u għax kull ħlas wara d-dikjarazzjoni tal-falliment ma jkunx jista' jagħmel parti mit-talba fil-proċeduri tal-falliment.

Dwar il-poloż tal-assigurazzjoni, ix-xhud jagħti d-dettalji li ġejjin: 1. Polza MSVLIFE AP021171, il-*premium* dovut fl-1 ta' Frar, 2013 ma tħallasx u konsegwentement din il-polza skadiet fl-1 ta' Frar, 2014; 2. Polza MSVLIFE FP437379, il-*premium* dovut fl-1 ta' Frar, 2013 ma tħallasx u konsegwentement din il-polza skadiet fl-1 ta' Frar, 2014; 3. Polza MSVLIFE FP443779, il-*premium* dovut fl-1 ta' Diċembru, 2013 ma tħallasx u konsegwentement din il-polza skadiet fl-1 ta' Diċembru, 2014; 4. Polza MSVLIFE FP447511, il-*premium* dovut fl-1 ta' Ġunju, 2013 ma tħallasx u

---

²¹ A fol. 237 sa243

²² A fol. 265 sa 269

konegwentement din il-polza skadjet fl-1 ta' Ġunju, 2014; 5. Polza MSVLIFE FP450114, il-*premium* dovut fl-1 ta' Settembru, 2012 ma tħallasx u konegwentement din il-polza skadjet fl-1 ta' Frar, 2013. Iżda mbagħad ix-xhud rigward dawk il-poloż li skadew qabel id-dikjarazzjoni tal-falliment, sempliċement jgħid li l-*premia* ma tħallsux għax ma kienx hemm fondi fil-kontijiet tal-klijent. Rigward Polza Citadel LT61000466, ix-xhud jgħid li l-bank waqqaf din il-polza għax kellu *life cover* biżżejjed ipprovdut minn poloż oħra ta' assigurazzjoni fuq il-ħajja plegġjati favur tiegħu. Rigward il-poloż Citadel DT65001965, Citadel LT61000379 u Citadel T65002469 il-*premia* ma tħallsux biex ma jkompliex jikber id-debitu u għax ħlasijiet magħmula wara d-dikjarazzjoni tal-falliment ma jkunux jistgħu jipparteċipaw fil-proċeduri tal-falliment.

George Cassar White kompli jgħid li ladarba Jonathan Pace kellu 31 sena u l-*policies* kienu *life* mingħajr *endowments* u ma kienx hemm *cash surrender value*, il-Bank of Valletta ma ħassx li kellu jkompli jħallas il-*premia*. Ix-xhud żied jgħid li hekk kif il-kuratur talab l-informazzjoni u meta xehed għall-ewwel darba il-bank fil-proċeduri tal-falliment, il-bank ipprovdta t-tagħrif kollu dwar l-imsemmija poloż tal-assikurazzjoni. Ix-xhud qal billi *standing order* tkun hekk imsejja *privileged*, bl-ebda mod dan ma jkun ifisser li l-bank ikun intrabat favur xi ħadd li l-bank żgur se jħallas il-*premia* dovuti tul is-snin kollha tal-polza u jibqa' dejjem fid-diskrezzjoni tal-bank minn sena għal sena jekk jaffettwax dan il-ħlas.

In kontroezami George Cassar White jgħid²³ li kien qed jixhed mill-*file* tal-bank, kif ukoll minn dak li sema' f'xi trattazzjoni u qal li hu ma kienx involut

---

²³ A fol. 353 sa 372 u 374 sa 383.

fid-deċiżjonijiet li kienu ttieħdu mill-bank. Id-deċiżjoni li ma jithallsux aktar *premia* mill-bank, skont Cassar White kienet ittieħdet mir-*relationship manager* Patrick Anastasi u minn Charles Pearsall il-*Head* tar-*Recoveries Department*, u dan kien fl-2011 jew fl-2012. Però meta ġie mfakkar illi dak iż-żmien kienet għadha ma saritx id-dikjarazzjoni tal-falliment, ix-xhud jgħid li ma jiftakarx meta kienet ittieħdet d-deċiżjoni. Ix-xhud reġa' rrepeta r-raġunijiet tal-bank li ma jgeddux il-poloż, għax Jonathan Pace kien għad għandu 31 sena, għax ma ridux ikabbru d-debitu, għax il-*premia* li jithallsu wara li jinbdew proċeduri ta' falliment ma jkunux jistgħu jiġu rkuprati u għax li ma kienx hemm *endowment* għax kieku l-bank kien ikompli jhallashom. Ix-xhud qal ukoll li raġuni oħra kienet li l-bank kellu ipoteki reġistrati favur tiegħu.

Meta mistoqsi għaliex meta xehed fil-proċeduri tal-falliment semma biss l-poloż tas-Citadel, George Cassar White wieġeb li ma jafx, però qal li kien għadda kollox lill-Kuratur iżda ma jiftakarx meta, hux meta kien qed jixhed jew b'mod informali. Ikkonfrontat għax ma kien semma xejn qabel dwar il-poloż ta' MSV Life, ix-xhud ma kienx jaf jirrispondi. Ix-xhud qal ukoll li l-bank ma kkunsidrax li dawn il-poloż kellhom valur u qal li l-bank jikkunsidra li għandhom valur biss bħala *contingent security*. Però ammetta li bħala prassi bankarja biex jingħata self, il-bank jitlob kemm polza ta' assigurazzjoni fuq il-ħajja kif ukoll garanziji ipotekarji. Ix-xhud ammetta wkoll li l-bank ma kienx informa lill-Kuratur li kien waqqaf il-ħlas tal-*premia*. Cassar White jgħid li kienu kkorrispondew mal-assiguraturi anki wara li kienu bdew il-proċeduri tal-falliment u jgħid li ma kinux infurmaw lill-Kuratur b'din il-korrispondenza għax ikkunsidraw dan bħala "*run of the mill*".

Meta reġa' xehed Cassar White u kompla bil-kontroezami, ta d-dati ta' meta ġew rilaxxjati l-poloż mis-sistema tal-bank. Ix-xhud jgħid illi meta xehed fil-proċeduri tal-falliment, ġie dirett mill-avukati tal-bank biex jixhed kemm fuq id-djun li kellu Jonathan Pace mal-bank kif ukoll fuq *contingencies* li kien hemm bħal *life policies*, però fl-istess nifs jgħid li biex ikun koperattiv, għax ma kienx ippreparat, semma dak li ftakar, ċjoè l-poloż ta' Citadel biss.²⁴ Ix-xhud jgħid li ma għaddiex l-informazzjoni dwar l-*istatus* tal-poloż lill-uffiċċju legali tal-bank għax ma kienx ġie mitlub jagħmel dan²⁵. Ix-xhud qal ukoll li hu ma jittrattax direttament mal-Kuratur iżda jgħaddi kollox lill-uffiċċju legali tal-bank. Meta baqa' jiġi kkonfrontat bix-xhieda li kien ta fil-proċeduri tal-falliment fejn qal li l-bank għadda l-informazzjoni kollha lill-kuratur, qal li hu għadda kollox lill-uffiċċju legali tal-bank u assumma li huma għaddew kollox lill-Kuratur.

Kusiderazzjonijiet legali

Il-vertenza odjerna tiċċentra fl-aħħar mill-aħħar fuq żewġ kwistjonijiet prinċipali (i) jekk fil-kors tal-proċeduri tal-falliment ta' Jonathan Pace, is-soċjetà konvenuta kellhiex xi obbligu legali li tinforma lill-Kuratur tal-falliment ta' Jonathan Pace bl-eżistenza tal-poloż tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja ta' Jonathan Pace li kienu mirhuna lilha; (ii) fl-eventwalità li dan l-obbligu legali kien effettivament jeżisti, irid jiġi stabbilit jekk konsegwenza tal-ksur ta' dan l-obbligu legali da parti tas-soċjetà konvenuta, l-atturi ġewx b'xi mod preġudikati.

---

²⁴ Ara xhieda a fol. 377 u 378.

²⁵ Ara xhieda a fol. 379.

Is-soċjetà konvenuta teċċepixxi b'mod preliminari illi l-azzjoni attriċi hija irrita, nulla u inammissibli, stante illi fil-proċeduri tal-falliment, tali rimedju mhuwiex mogħti bil-Liġi. Is-soċjetà konvenuta ssostni dan billi tgħid illi b'applikazzjoni tal-prinċipju *lex specialis derogat legi generali*, għandhom japplikaw għall-vertenza odjerna d-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi tal-Kummerċ (Kap. 13) dwar il-falliment li hija l-*lex specialis*, billi fl-ambitu tal-proċeduri tal-falliment ta' Jonathan Pace jiġi attakkat l-inventarju tal-assi tal-fallut biex jidhlu fih assi li illum mhumiex fih. Is-soċjetà konvenuta tikkontendi illi mhuwiex konsentit li wħud mill-kredituri bħal fil-każ odjern, jirrikorru barra mill-ambitu tal-proċeduri tal-falliment, għall-mezzi ordinarji mogħtija mil-liġi permezz ta' kawża normali għall-kumpens.

Tqis illi r-rimedju li qiegħda tipprospetta s-soċjetà konvenuta jista' ma jkunx wieħed effettiv u jista' jkun ma jkun rimedju xejn, ladarba ġie stabbilit fil-kors ta' dawn il-proċeduri illi l-poloż tal-assigurazzjoni inkwistjoni spiċċaw skadew u bla ebda valur wara li la Jonathan Pace u lanqas is-soċjetà konvenuta li kellha l-imsemmija poloż mirhuna lilha, ma ggeddewhomx u ma ħallsux il-*premium* relattiv tagħhom.

Tqis illi fil-liġi m'hemm xejn li jipprekludi lill-atturi milli f'ċirkostanzi bħal dawn jirrikorru għar-rimedji ordinarji mogħtija taħt il-Kodiċi Ċivili. Għaldaqstant l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjetà konvenuta għandha tkun miċħuda.

Is-soċjetà konvenuta teċċepixxi wkoll b'mod preliminari illi t-talba tal-atturi hija waħda intempestiva, stante illi sal-lum, huma għadhom ma ġewx aġġudikati kredituri fil-proċeduri tal-falliment u li l-atturi ma għandhomx interess ġuridiku li jressqu din il-kawża, stante illi fil-proċeduri tal-falliment

huwa l-Kuratur tal-falliment illi jista' jipproċedi biex jikkawtela pretensjonijiet ta' attiv tad-debitur, u mhux il-kredituri.

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **Alex Eminyan vs. John Mousu pro. et noe.**²⁶ ġie ritenut illi:

“L-interess irid ikun reali u attwali u għandu jiskaturixxi minn vjolazzjoni jew theddida ta' vjolazzjoni ta' xi dritt li jappartjeni lill-attur u f'dan is-sens irid ikun personali. Irid jiġi stabbilit in-ness ġuridiku bejn l-aġir abbużiv u illegali allegatament kommess mill-esponent u d-dannu jew almenu l-preġudizzju allegatament subit mill-attur konsegwenzjali għal tali aġir.”

Fis-sentenza fl-ismijiet **Gladys Magri et vs. Market Intelligence Services Co. Ltd.**²⁷, il-Qorti tal-Appell irribadiet illi l-interess ġuridiku:

(i) irid ikun attwali (jeżisti fil-mument li tiġi proposta l-azzjoni riferibbilment għal ksur ta' jedd u jibqa' jeżisti fil-kors kollu tal-kawża);

(ii) irid ikun dirett;

(iii) irid ikun legittimu (konformi għal dritt tal-attur, u mhux biss interess);

(iv) irid ikun ġuridiku (interess li jadixxi l-Qorti biex jottjieni dak li jitlob);

(v) l-azzjoni trid tkun kapaċi li twassal lill-attur għall-otteniment ta' vantaġġ jew utilità;

---

²⁶ Q.A., 28.02.1997, **Kollezz. Vol. LXXX1**, P.II, pġ. 429.

²⁷ Q.A., 20.05.2009.

(vi) għandu jiskaturixxi minn vjolazzjoni jew theddida ta' vjolazzjoni ta' xi dritt li jappartjeni lill-attur;

(vii) il-kawża li jipproponi tkun tista' tipproduċilu riżultat utili jew vantaġġjuż għalih;

(viii) irid jiġi stabbilit in-ness ġuridiku bejn l-aġir abbusiv u illegali allegatament kommess mill-konvenut u d-danni jew almenu l-preġudizzju allegatament subit mill-attur konsegwenzjali għal tali aġir;

(ix) ma jistax ikun ipotetiku, għalkemm jista' jirreferi għal jedd morali jew suġġettiv.

Illi jinsab stabbilit fid-dritt ġudizzjarju ċivili illi l-interess hu l-mizura tal-azzjoni. In-nozzjoni tal-interess, għal dak li jirrigwarda l-attur, hija: *“della utilità finale soggettiva della domanda giudiziale sul tema della asserita esistenza e violazione di un diritto”* (Mortara, **Manuale della Procedura Civile**, Vol. I, p. 37).

“Dan l-interess għandu karattru personali, jiġifieri l-vjolazzjonijiet biss għad-drittijiet li jappartjenu lill-attur jawtorizzawh illi jeżerċita l-azzjoni. L-interess, ikun x'ikun, morali jew astratt, jew pekunjarju, irid ikun dejjem ġuridiku, jiġifieri korrispondenti għal-leżjoni ta' veru dritt; irid ikun dirett, jew derivanti minn kawża korrelattiva għall-persuna li taġixxi, kif ukoll legittimu u attwali.” (Giuseppe Camilleri et. vs. Giuseppe Sammut et.²⁸)

Illi ngħad ukoll illi l-attwalità tal-interess tfisser illi l-interess:

---

²⁸ P.A., 07.01.1953.

“Irid joħroġ minn stat attwali ta’ ksur ta’ jedd, liema ksur ikun jikkonsisti f’kundizzjoni pożittiva jew negattiva li xxejjen jew tipprova ġġib fix-xejn dritt li jappartjeni lid-detentur jew li lili jkun mistħoqq.” (ara **Anna Attard et. noe. vs. Rev. Patri Serafin Abela noe. et**²⁹, u **Cecil Pace et noe. vs. Emanuel A. Bonello pro. et noe.**³⁰)

Illi kif intqal fis-sentenza fl-ismijiet **J. Muscat et vs. R. Buttigieg et**³¹:

“L-interess irid ikun a) ġuridiku, jiġifieri d-domanda jrid ikun fiha ipotesi tal-eżistenza ta’ dritt u l-vjolazzjoni tiegħu; b) dirett u personali: fis-sens li huwa dirett meta jeżisti fil-kontestazzjoni jew fil-konsegwenzi tagħha, personali fis-sens li jirrigwarda l-attur, ħlief fl-azzjoni popolari; ċ) attwali fis-sens li jrid joħroġ minn stat attwali ta’ vjolazzjoni ta’ dritt, jiġifieri l-vjolazzjoni attwali tal-liġi trid tikkonsisti f’kondizzjoni pożittiva jew negattiva kontrarja għall-godiment ta’ dritt legalment appartenenti jew spettanti lid-detentur.”

Illi fil-fatt, fil-kawża **Emilio Persiano vs. Il-Kummissarju tal-Pulizija noe**³², il-Qorti qalet hekk:

“Illi għal bosta snin il-Qrati tagħna fissan li l-elementi meħtieġa biex isawru interess tal-attur f’kawża huma tlieta, u jiġifieri li l-interess irid ikun ġuridiku, li l-interess irid ikun dirett u personali u li dak l-interess ikun attwali. B’tal-ewwel, wieħed jifhem li dak l-interess għandu jkollu mqar iż-żerriegħa tal-eżistenza ta’ jedd u l-ħtieġa li tilqa’ għal kull attentat ta’ ksur tiegħu minn ħaddiehor. Dan l-interess m’hemmx għalfejn ikun jissarraf fi flus jew f’valur ekonomiku.”³³

Illi minbarra dawn l-elementi, ġie mfisher ukoll li biex wieħed ikollu interess li jiftaħ kawża, dak l-interess, jew aħjar, il-motiv, tat-talba għandu jkun konkret u jeżisti fil-konfront ta’ dak li kontra tiegħu issir t-talba.³⁴

²⁹ P.A., 12.12.2001.

³⁰ Q.A., 24.09.2004.

³¹ Q.A., 27.03.1990 - **Kollez. Vol. LXXIV**, Pt.iii, pġ. 481.

³² P.A., 18.01.2001.

³³ Ara b’eżempju **Falzon Sant Manduca vs. Weale**, Q.A., 09.01.1959, **Kollez. Vol. XLIII**, Pt. i, pġ. 11.

³⁴ Ara b’eżempju **Francis Tonna vs. Vincent Grixti**, P.A., 13.03.1992, **Kollezz. Vol. LXXVI**, Pt.iii, pġ. 592.

Illi fis-sentenza **Michelangelo Bond vs. Carmelo Mangion et**³⁵ ġie spjegat li:

“Fost ir-rekwiziti tal-interess ġuridiku hemm dak li l-istess irid ikun attwali, ċjoè dak li Mortara jiddefinixxi bħala, *“La utilità finale della domanda giudiziale sul tema dell’asserita esistenza e violazione di un diritto”*. Jekk l-azzjoni tkun inkapaċi li tipproduċi riżultat vantaġġjuż jew utili għal min jipproponiha jew jekk ir-riżultat, jew sentenza, ma jkunx jista’ jiġi użufurwit, dik l-azzjoni ma tistax tiġi protetta.”³⁶

Fis-sentenza fil-kawża fl-ismijiet **Joseph Micallef vs. Peter Mifsud et**³⁷ deċiża mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri) intqal hekk:

“F’kawża fil-“Ripertorio dell Foro Italiano”/1972, f’kummenti dwar l-artikolu 100 tal-Proċedura Ċivili li jirrigwarda l-interess, issemmiet il-kawża Società Spemo vs. Società Egreria (Nru. 112 Cass. 6 ta’ Ottubru, 1972 numru 2884) fejn ingħad, *“L’interesse ad agire richiesto dall’articolo 100, cpc, consiste nell’esigenza di ottenere un risultato utile, giuridicamente apprezzabile e non conseguibile senza l’intervento del giudice ... .”*

L-istess ingħad fis-sentenza fl-ismijiet **Joseph Attard et vs. Paul Baldacchino et**.³⁸ Din l-aħħar sentenza fil-fatt tiddeskrivi l-interess ġuridiku bħala dak “li jissarraf fi pretensjoni ta’ eżerċizzju ta’ dritt kontra l-persuna ċitata.”

Illi kif jgħid il-**Mattiolo**:

“L’azione compete soltanto a tutela dei diritti; l’interesse è la molla che la mette in esercizio. Quindi, se l’interesse è scompagnato dal diritto, non vi ha azione, non giudizio possibile; così che, per istituire un giudizio, non basta che un fatto d’altri pregiudichi i nostri interessi, ma occorre che questo fatto arrechi un

---

³⁵ Q.A., 27.05.1991.

³⁶ Ara wkoll **Giulia Maria Millard vs. George Said et. noe.**, Q.A., Kollez. Vol.LXXII, Pt. I-II, pğ. 299.

³⁷ 11.01.2006.

³⁸ Q.A., 05.10.2001.

danno giuridico, che non esiste se non è 'injuria datum', se cioè non è prodotto da chi, esorbitando dalla sfera del diritto proprio, offende un nostro diritto."³⁹

Huwa l-kuratur tal-falliment li jirrappreżenta lill-fallut u lill-massa tal-kredituri. Il-kredituri individwalment jew grupp ta' wħud mill-kredituri bħal fil-każ odjern, m'għandhomx ir-rappreżentanza tal-massa tal-kredituri, u *semmi* kellu jkun il-kuratur tal-falliment li bħala tali jintraprendi azzjoni bħal dik odjerna sabiex jipproteġi l-interessi tal-massa tal-kredituri. L-atturi qegħdin jitolbu lis-soċjetà konvenuta sabiex fi żmien qasir u perentorju jitqiegħdu fil-pussess tal-konvenut kuratur tal-falliment, ammonti ekwivalenti għal dak li kienu jiġu realizzati bis-saħħa tal-imsemmija poloz b'konsegwenza tal-mewt ta' Jonathan Pace, u/jew indipendentement minn tali mewt. Azzjoni bħal din ma tistax tiġi proposta minn uħud mill-kredituri għax huwa biss il-kuratur tal-falliment li għandu r-rappreżentanza tal-massa tal-kredituri li għandu d-dritt u l-interess ġuridiku li jaġixxi f'isimha.

Di più l-interess irid ikun attwali, ċjoè ikun jeżisti fil-mument li tiġi proposta l-azzjoni riferibbilment għal ksur ta' jedd u jibqa' jeżisti fil-kors kollu tal-kawża. Fid-data li l-atturi ippreżentaw il-kawża odjerna, ċjoè fit-18 ta' Marzu, 2015 huma ma kellhomx interess ġuridiku fl-azzjoni li ppreżentaw u dan stante li d-digriet li ddikjarahom bħala kredituri skont l-artikolu 514 tal-Kodiċi tal-Kummerċ (Kap. 13), ingħata minn din il-Qorti kif diversament preseduta fil-11 ta' Ġunju, 2015.⁴⁰ Fi kliem l-Imħallef Paolo Debono⁴¹ tali digriet huwa l-vera pronunzjament tal-awtorità ġudizzjarja dwar it-titolu tal-kredituri individwali li jikkanonizza l-kreditu ammess.

---

³⁹ Ara **Albert Calleja vs. Orazio Micallef**, Q.A., 01.04.1992.

⁴⁰ A fol. 25 et seq.

⁴¹ *Fallimento nel Diritto Maltese.*

Tqis illi fiċ-ċirkostanzi tal-kawża odjerna, l-interess tal-atturi huwa wieħed ipotetiku 'l għaliex anki jekk għas-saħħa tal-argument l-atturi kienu mgħarrfa bl-eżistenza tal-*life policies* inkwistjoni qabel ma miet il-fallut Jonathan Pace, liema poloz tal-assigurazzjoni ma kellhom ebda *surrender value* u li kienu rializzabbi biss f'każ ta' mewt tal-assigurat, żgur illi l-ebda wieħed mill-atturi ma kien ser jagħżel li jhallas il-*premia* tal-imsemmija poloz tal-assigurazzjoni meta ħadd minnhom ma seta' jbossar fil-mument li kellha tittiehed id-deċiżjoni jekk il-poloż tal-assigurazzjoni jiggeddux jew le, li l-fallut kien ser imut ta' 31 sena

Il-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna tishaq illi l-interess ġuridiku tal-attur irid ikun wieħed dirett u konkret u li jkun jeżisti fil-konfront ta' dak li kontra tiegħu issir t-talba. Evidentement is-soċjetà konvenuta ma kellha ebda obbligu li tibqa' tħallas il-*premium* fuq il-poloż tal-assigurazzjoni mertu tal-kawża li kienu nħargu unikament fl-interess tas-soċjetà konvenuta u la fl-interess tal-fallut Jonathan Pace u lanqas fl-interess ta' xi wieħed mill-kredituri l-oħrajn. Is-soċjetà konvenuta lanqas ma kellha xi obbligu legali li tinforma lill-kuratur tal-falliment jew lill-kredituri l-oħrajn bl-eżistenza tal-imsemmija poloz tal-assigurazzjoni li fl-aħħar mill-aħħar inħargu unikament fl-interess tagħha u li kif diġà ngħad, l-ebda wieħed mill-kredituri l-oħrajn fil-mument li kellu jiġi deċiż jekk dawn il-poloż tal-assigurazzjoni kellhomx jiggeddu jew le, ma kellu interess li jdaħħal idejh fil-but u jhallas il-*premium* hu minflok il-fallut jew minflok is-soċjetà konvenuta, meta l-fallut Jonathan Pace kien għadu ħaj u ħadd ma seta' jobsor li dan kien ser imut ta' 31 sena.

Illi fir-Rikors Maħluf tagħhom l-atturi jippremettu illi s-soċjetà konvenuta ma infurmatx la lill-kuratur fallimentari, la lill-kredituri l-oħrajn u lanqas lill-Qorti

bil-fatt: (i) tal-eżistenza ta' dawn il-poloż; (ii) li l-poloż inkwistjoni ma kienx tħallas ir-*renewal* tagħhom; (iii) li Citadel Insurance kienet kitbet li l-poloż ma kienx sar il-ħlas relattiv għar-*renewal*; (iv) is-soċjetà konvenuta żammet ukoll mistur li minn wara dahar kulħadd kienet kitbet lil Citadel Insurance fejn talbet x'kien is-*surrender value* tal-istess poloż; (v) is-soċjetà konvenuta żammet ukoll mistur il-fatt li Citadel Insurance kienet infurmat lis-soċjetà konvenuta li l-poloż kienu għadhom jistgħu jiġu "*revived*" fi żmien sitt xhur. L-atturi ppremettew illi fid-dawl ta' dan kollu l-aġir tas-soċjetà konvenuta rrizulta li kien wieħed ta' preġudizzju serju għall-kredituri l-oħra u dan għaliex Jonathan Pace miet fil-21 ta' Awwissu, 2014 u f'dak il-mument allura l-poloż ma kinux *in vigore*, bil-konsegwenza li l-poloż ma setgħux jissarrfu u dana għad-detriment tal-kredituri tad-defunt Jonathan Pace.

Illi fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom l-atturi marru oltre l-kawżali kif originarjament ifformulati minnhom meta implikaw ukoll li s-soċjetà konvenuta kellha xi obbligu li ggedded il-poloż mertu tal-kawża peress li dawn kienu mirhuna lilha, xi ħaġa li l-atturi ma setgħux jagħmlu skont ir-regoli proċedurali sostnuti mill-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna illi l-kawżali tad-domanda ma tistax tiġi mibdula jew aġġunta u l-Qorti għandha toqgħod għat-talba kif tkun giet ifformulata fir-rikors maħluf⁴², u l-Qorti ma tistax tiddeċiedi fuq xi dritt ieħor fuq kawżali differenti minn dik espress fir-rikors maħluf.⁴³

Imma lil hinn mill-kwistjoni ta' jekk b'dan il-mod l-atturi ttentawx iwessgħu l-kawżali tat-talbiet tagħhom kif originarjament ifformulati minnhom, mill-provi prodotti mill-atturi, ma jirrizultax illi s-soċjetà konvenuta kellha xi obbligu li

---

⁴² XXXIV p.I p.85.

⁴³ XLVIII p.II p.777.

tinforma lill-Kuratur tal-falliment jew lill-kredituri l-oħrajn dwar il-poloż mertu ta' din il-kawża.

Hu prinċipju stabbilit mil-liġi u mill-ġurisprudenza tagħna illi min jallega irid jipprova u jinkombi fuq min jallega li jgħib prova ta' dak minnu allegat fuq bażi ta' bilanċ ta' probabbilitajiet – *onus probandi ei qui dicit non ei qui negat*. Kif intqal fis-sentenza fl-ismijiet **Eucaristico Zammit vs. Eustrachio Petrocchino noe**⁴⁴ ngħad illi:-

“Il-ġudikant, fil-kamp ċivili, għandu jiddeċiedi fuq il-provi li jkollu quddiemu, meta dawn jinduċu fih dik iċ-ċertezza morali li kull tribunal għandu jfittex, u mhux fuq sempliċi possibilitajiet; imma dik iċ-ċertezza morali hija biżżejjed, bħala li hi bażata fuq il-preponderanza tal-probabbilitajiet. U dan għad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali, fejn il-ħtieġa trid tirriżulta mingħajr ma tħalli ebda dubju raġonevoli.”

Illi l-oneru tal-prova tal-allegazzjonijiet attriċi jinkombu fuq l-atturi u l-prova tal-fatt tmiss lil min jallegah ai tenur tal-artikolu 562 tal-Kap. 12. Is-soċjetà konvenuta ssostni illi ebda prova ma tista' titressaq f'dan ir-rigward peress illi la fil-liġi u lanqas fil-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna ma jeżisti obbligu bħal dan li s-soċjetà konvenuta kellha tgħarraf lill-Kuratur tal-falliment u/jew lill-kredituri l-oħrajn bl-eżistenza tal-poloż tal-assigurazzjoni inkwistjoni. Is-soċjetà konvenuta tgħid ukoll għustament illi l-atturi ma għabu ebda prova konkreta illi fl-eventwalità li jkun hemm xi rikavat mill-poloż, huma kienu ser jjeħdu lura xi parti mill-kreditu tagħhom. Kull wieħed mill-atturi naqas ukoll milli jagħmel il-prova dwar it-telf li qed isostnu li garrbu konsegwenza tal-fatt

---

⁴⁴ Appelli Kum. 25.02.1952, Vol.XXXVI.i.319.

li ma kellhomx l-opportunità li jgeddu l-poloż tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja tal-fallut.

Terġa' u tgħid il-liġi stess esplicitament tipprovdi illi s-soċjetà konvenuta qua kreditur tal-fallut assolutament ma kellha ebda obbligu li tgħarraf lill-Kuratur tal-falliment jew lill-kredituri l-oħrajn rigward *life policies* li seta' kellu fuq ħajtu Jonathan Pace. Tant hu hekk l-artikolu 502 tal-Kodiċi tal-Kummerċ (Kap. 13) jgħid:

“(1) Fi żmien xahar mis-sentenza li tiddikjara l-falliment, il-kuraturi għandhom, għalkemm ikun sar appell minn dik is-sentenza, jagħmlu inventarju tal-beni tal-fallut.

(2) Dan iż-żmien jista' għal raġuni tajba jiġi mgedded.

(3) Kull kreditur jista' u l-fallut hu obligat jassisti għall-formazzjoni tal-inventarju.”⁴⁵

Filwaqt li huwa tassattiv fuq il-fallut illi jgħin fil-formazzjoni tal-inventarju tal-assi tiegħu, huwa fakultattiv għal kull kreditur li jassisti fil-formazzjoni tal-inventarju. L-artikolu 504 tal-Kap. 13 jgħid illi:

“Il-Qorti Ċivili, Prim' Awla, tista', minn rajha jew fuq talba tal-kuraturi jew ta' wieħed jew iżjed mill-kredituri, iġġiegħel lill-fallut u lil kull persuna oħra tagħti, bil-ġurament, kull informazzjoni li jidhrilha li hija meħtieġa jew li tiswa fl-interess tal-massa tal-kredituri u għall-formazzjoni tal-inventarju.”

Imma fil-proċeduri tal-falliment ta' Jonathan Pace s-soċjetà konvenuta ma ngħata ebda ordni bħal din mill-Qorti, u tant ma ħbietx is-soċjetà konvenuta l-

---

⁴⁵ Enfazi ta' din il-Qorti.

eżistenza tal-*life policies* fuq ħajjet Jonathan Pace illi mal-ewwel opportunità li kellha biex tixhed f'dawk il-proċeduri, George Cassar White ir-rappreżentant tagħha pprovda tagħrif relatat mal-poloż tal-assigurazzjoni inkwistjoni.

Tqis illi s-soċjetà konvenuta ma pprovdietx dan it-tagħrif lill-kuratur tal-falliment qabel ma skadew il-*life policies* imsemmija, mhux għax imxiet *b'mala fede* u giet taqa' u tqum mill-kredituri l-oħrajn għax "kienet moħħha mistrieħ" li l-kreditu tagħha kien adegwatament kopert b'garanziji ipotekarji, 'il għaliex f'dak il-każ x'kienet il-ħtieġa li l-facilitajiet bankarji avanzati lil Jonathan Pace ikunu soġġetti fost kundizzjonijiet oħrajn, għall-ħruġ tal-*life policies* inkwistjoni?! Evidentement is-soċjetà konvenuta ma għarrfitx lill-Kuratur tal-falliment b'dawn il-*life policies* li ma kellhom ebda *surrender value* jew *cash value*, għax fil-mument li ddeċidiet li ma ggeddidx dawn il-poloż, hija ma attribwitilhom ebda valur utli biex tibqa' ggeddidhom u tħallas il-*premium* relattiv, billi dawn il-*life policies* kienu fuq il-ħajja ta' persuna ta' 31 sena u għall-eventwalità remotissima li dan jiġi nieqes qasir il-għomor. Din il-Qorti hija moralment konvinta li l-ebda wieħed mill-atturi, kieku kienu jafu bl-eżistenza tal-poloż tal-assigurazzjoni inkwistjoni, fiż-żmien propizju ma kienu ser idaħħlu idejhom fil-but u jonfoq flus tajba biex jikkawtelaw għal din l-eventwalità remotissima. Il-fatt li Jonhatan Pace spicċa garrab mewta tragika u vjolenti fl-età ta' 31 sena, ma jnaqqas xejn mill-validità tal-konsiderazzjonijiet loġiċi tas-soċjetà konvenuta fil-mument li ddeċidiet li ma ggeddidx il-poloż tal-assigurazzjoni inkwistjoni u li ma tħallasx il-*permium* relattiv.

Illi kwantu għal dak li gie sottomess mill-atturi fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom illi s-soċjetà konvenuta kellha l-obbligu li tippreserva l-mobbli

mogħtija lilha b'rahan u ċjoè l-poloż tal-assigurazzjoni, l-artikolu 1712M (4) tal-Kap. 16 jtkellem ċar illi l-kreditur li favur tiegħu tkun mirhuna l-polza igawdi d-drittijiet kollha tad-detentur tal-polza imma ma jkunx responsabbli għat-twettiq tal-obbligazzjonijiet li d-detentur tal-polza jkollu lejn l-assiguratur:

“... il-kreditur li favur tiegħu jsir ir-rahan ta' polza tal-assigurazzjoni għandu jgawdi d-drittijiet kollha tad-detentur ta' polza li jirċievi avvizi taħt il-polza, li jirċievi kull rikavat tal-polza, meta dan ikun dovut, meta jimmatara jew ma' ċediment iktar kmieni u d-dritt li jeżerċita kull għażla ta' min jagħti r-rahan taħt il-polza, ħlief għat-tismija ta' beneficijarju, **imma ma jkunx responsabbli għat-twettiq ta' obbligazzjonijiet li d-detentur ta' polza jkollu lejn l-assiguratur**⁴⁶ kemm-il darba ma jiġix xort'oħra espressament miftiehem bil-miktub.”

Illi għalhekk is-soċjetà konvenuta ma kellha ebda obbligu li tħallas il-*premium* tal-poloż tal-assigurazzjoni inkwistjoni li kien qiegħed jirrifjuta li jħallas il-fallut Jonathan Pace.

Decide

Għaldaqstant għar-raġunijiet hawn fuq esposti, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża kif ġej:

1. Tilqa' l-eċċezzjonijiet kollha tas-soċjetà konvenuta ħlief l-ewwel eċċezzjoni preliminari li qiegħda tiġi miċħuda;

---

⁴⁶ Enfazi ta' din il-Qorti.

2. Konsegwentement tiċhad it-talbiet kollha tal-atturi.

Bl-ispejjeż kollha, inkluż dawk tal-Kuratur tal-falliment, kontra l-atturi.

Moqrija.